

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 654/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

14/2010. (I. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2009. augusztus 19-én előterjesztett **panaszát** a 2010. január 6-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – tartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület álláspontja szerint a vizsgált ügyben részben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor, részben pedig alapjogsértés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2009. augusztus 19-én előterjesztett panaszában sérelmezte, hogy 2009. augusztus 15-én 13 óra 34 perc körüli időben, Budapest VI. kerület Andrassy úton, a Hősök tere közelében, a Szerb Nagykövetség épületének közelében egy civil ruhás és egy egyenruhás rendőr igazoltatta őt és társait. A panaszos szerint a rendőrök nem tettek eleget az intézkedés formai követelményeinek („köszönés, intézkedés okának közlése, bemutatkozás stb.”), ennek ellenére ők kérésüknek eleget tettek. Előtte ismeretlen okból adataikat igazoltató lapon rögzítették.

¹

Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos megjegyzése szerint az egyik rendőr, aki a [...] azonosító számot viselte, a panaszos kifejezett kérésére Cs.-ként mutatkozott be, míg a civil személy F.-ként. Rendfokozatukat és szolgálati helyüket nem jelölték meg.

2) A panaszos ugyanezen beadványában sérelmezte továbbá, hogy az említett napon 13 óra 57 perckor egy „antifasiszta” hölgy „agresszíven üvöltött a rendőrökkel”, és lökdösött egy másik hölgyet, és ezt a jelenlévő rendőrök tétlenül nézték, és a panaszos kifejezett kérésére sem intézkedtek, holott a közelben – a panaszos által megadott forgalmi rendszámú szolgálati járműben – több rendőr is tartózkodott.

3) A panaszos leírja, hogy 14 óra 25 perckor a korábban megnevezett ([...]-os azonosító számú) rendőr közölte vele és társaival, hogy tíz percen belül távozzanak, ellenkező esetre előállítást helyezett kilátásba. A panaszos társaival ezért akarata ellenére a buszmegállóhoz ment, ahol egy motoron ülő rendőr „primitív stílusban szólt” hozzájuk, majd felszálltak a buszra. A buszból észlelték, hogy két motoros rendőr egészen a végállomásig követte őket, „úgy kellett lerázn[iuk] a közlekedési szabályokat semmibe vevő” rendőröket.

4) A panaszos kérte fent részletezett sérelmei kivizsgálását, továbbá az érintett rendőrök adatainak beszerzését, mivel álláspontja szerint a rendőri fellépés súlyosan sértette alapvető emberi és alkotmányos jogait.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A kapott adatok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A panasszal érintett időpontban hatályban volt Budapest rendőrfőkapitányának egyedi utasítása fokozott ellenőrzés elrendeléséről Budapest teljes területére. Az utasítás hivatkozik a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 30. § (1) és (3) bekezdésére, 13. §-ára, illetve a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 73. § (6) és 103. § (11) bekezdésére.

Az egyedi utasítás indokolása a fokozott ellenőrzés okát a Budapesten bejelentett, „ellentétes érzelmű, illetve nézeteket valló csoportok” megjelenésével járó rendezvényekben jelölte meg. Utal továbbá a rendőrség alapvető feladataira, arra, hogy a rendőrségnek „szükség esetén akár erő alkalmazásával is biztosítania kell a jogszerűen tartott gyűlések lebonyolítását, illetőleg meg kell akadályoznia, hogy azt mások megzavarják”.

2) A Testület megkeresésére írt, 2009. október 12-én kelt jelentés szerint Cs. r. őrnagy 2009. augusztus 15-én – fokozott ellenőrzés keretében – központi biztosítási feladatokat hajtott végre a Hősök terén és annak környékén, mivel oda rendezvényt jelentettek be, azonban azt a rendőrség megtiltotta.

A délutáni órákban a r. őrnagy arra lett figyelmes, hogy a Szerb Nagykövetség kerítésénél 5-6 fős csoport hangosan beszélget, ruházatukból úgy ítélte meg, hogy „nagy valószínűséggel szélsőséges megnyilvánulásairól ismert csoporthoz tartozhattak”. Jelentette az általa észlelteket, és a rendező központ azt az utasítást adta, hogy igazoltassa őket, valamint állapítsa meg a csoportosulás okát. A végrehajtáshoz segítséget kért, illetve a hozzá rendelt bűnügyi állományt is a helyszínre hívta.

Az őrnagy a civilben lévő bűnügyi kollégával – a jelentést tevő rendőr egyenruhát viselt – a csoporthoz lépett, és hangosan, jól érthetően a következőket mondta: „Jó napot kívánok! Szeretnék kérni mindenkitől egy személyi igazolványt a személyazonosságuk megállapítása végett.” Emlékezete szerint ezzel egy időben elővették szolgálati igazolványukat, és igazolták magukat, továbbá közölték, hogy a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányságtól vannak. (A rendőr megjegyzi, hogy szomorúnak tartja, hogy a panaszos őt rendőr egyenruhája ellenére nem ismerte fel, és „rendőrnek látszó személy”-nek titulálta.) A rendőr jelentésében kifejezetten vitatja, hogy ne köszönt volna, ne mutatkozott volna be, és ne közölte volna az intézkedés okát, úgy gondolja, hogy ez szembesítés során tisztázható lenne.

A rendőri felszólításra reagálva a csoport becsületsértő kijelentésekkel illette a rendőröket – amelyekkel kapcsolatban a rendőr magánindítvánnyal nem kívánt élni –, „egyszerre üvöltve, egymás szavába vágva” reagáltak a rendőri fellépésre, biztatták egymást, hogy ne adják oda a személyi igazolványt, kérdőre vonták a rendőröket, hogy miért pont velük foglalkoznak, és hosszan szidalmazták a rendőrséget. Mindez megnehezítette, hogy a rendőr a megkezdett intézkedést végrehajtsa, többszöri felszólítás, tájékoztatás után alakult ki olyan helyzet, hogy az igazoltatásra sor kerülhetett (a felszólítás arra irányult, hogy a csoport tagjai „kihívóan közösségellenes magatartást”, szabálysértést ne valósítsanak meg).

Az adatok ellenőrzésére és rögzítésére is sor került, utóbbira azért, hogy az őrnagy szabálysértési feljelentést tudjon tenni a későbbiekben velük szemben, hiszen külső szemlélőben az üvöltöző csoport azt a látszatot kelthette, hogy Magyarországon a rendőrökkel bármit meg lehet tenni. Mivel azonban a többszöri figyelmeztetés után a szabálysértést az érintettek abbahagyták, a rendőr úgy ítélte meg, hogy nem indokolt a szabálysértési feljelentés megtétele.

Az intézkedéseket követően a jelentést tevő rendőr a Dózsa György út felé indult, hogy ott is ellenőrizze a helyzetet, azonban a csoport kiabálva követte. A hangoskodásból azt tudta megállapítani, hogy egy nő szidalmazta a másikat, ezért a „két leghangosabban visító nőt” különválasztotta a csoporttól, és kicsit távolabb próbálta tisztázni velük, hogy mi történt. (A csoport tagjai egy arra sétáló nővel összevesztek, és az egyik hölgy meglökte a másikat.) Ez idő alatt a kérdéses nő elhagyta a helyszínt, és a különválasztott hölgyek is másról kezdtek beszélni, a helyzet rendeződni látszott, ezért további intézkedést nem látott szükségesnek.

A csoport tagjainak igazoltatása után „részükre a szükséges felvilágosítást” megadta, majd jelentette az intézkedéseket a központnak. Mivel azonban észlelte azt is, hogy a csoport tagjai továbbra is a szerb nagykövetség kerítésénél vannak, és a kerítésen ülnek, ezért megkérte őket, hogy a helyszínt hagyják el, a diplomáciai mentességet élvező objektum egy másik állam területének minősül. Ennek a panaszos és társai eleget tettek. A párbeszéd során a rendőr szerint részéről „nem hangzott el olyan jogellenes, súlyos fenyegetés, melynek megtörő ereje elég lett volna ahhoz, hogy a csoport ezért hagyja el a helyszínt”.

A panasz további részével kapcsolatban a rendőr nyilatkozni nem tudott, de megjegyezte, hogy az „előadott panasz minden mondata a rendőr gyűlöletéről árulkodik”, a panaszos a rendőrré és társaira nézve a Testület előtt „megalázó hangnemben, emberi méltóság[á]t sértő, tisztességtelen kijelentéseket tett”, ezért fontolóra veszi a panaszossal szemben polgári peres eljárás megindítását rágalmazásért és becsületsértésért.

3) A civil ruhát viselő bűnügyi rendőr, F. r. főhadnagy jelentése szerint 2009. augusztus 15-én 11 óra 30 perctől 18 óra 30 percig látott el biztosítási feladatot a Hősök terén. 13 óra körül a biztosítás helyszíni parancsnoka tájékoztatta, hogy egy 5-6 főből álló csoport vonul a téren keresztül, ittas állapotban, ruházatuk („gyakorló öltözék, árpádsávot és Nagy-Magyarországot ábrázoló póló”) és viselkedésük alapján feltételezhető, hogy a Hősök terére bejelentett és megtiltott rendezvények egyikére érkezhettek. Ezért a parancsnok meg is kezdte a hat fős csoport igazoltatását az Andrassy út és a Dózsa György út sarkán.

A jelentést tevő rendőr megítélése szerint is enyhén ittasak voltak az igazoltatottak, akik hangosan és provokatív hangnemben, kiabálva sérelmezték az intézkedést, hogy miért pont őket igazoltatják, és mondták, hogy verjék meg őket a rendőrök, úgyis azért jöttek.

A jelentést tevő rendőr, mivel civil ruhában teljesített szolgálatot, az intézkedés kezdetekor felmutatta rendőrigazolványát és jelvényét, jó napot kívánt, közölte nevét és szolgálati helyét, és segített végrehajtani az intézkedést. A vele érkező két rendőrt, mivel megítélése szerint rájuk nem volt szükség, visszairányította a korábbi mozgáskörzetbe.

Emlékezete szerint a panaszost ő igazoltatta, kérdésre újra közölte a nevét, és megmutatta igazolványát és jelvényét, és közölte az igazoltatás okát (megtiltott rendezvény miatti fokozott ellenőrzés), mire a panaszos feljegyezte a nevét. A szintén igazoltatást végző parancsnoktól is többször megkérdezték ezeket az adatokat, amire a parancsnok minden alkalommal válaszolt.

Az igazoltató lapokon a jelentést tevő rendőr rögzítette az adatokat, emlékezete szerint egy főnek nem tudták megállapítani a személyazonosságát, ezért őt előállították. Az

adatokat rádión keresztül ellenőrizték, az igazolványokat visszaadták, majd a helyszínt a bűnügyes rendőr elhagyta, mivel jogsértés nem volt megállapítható.

Ezt követően egyszer arra lett figyelmes, hogy a Dózsa György úton az egyik igazoltatott hölgy vitába keveredett egy járókelővel, aki kifogásolta, hogy „nincs már Magyarországon olyan ünnep, amit békésen meg lehetne ünnepelni”. Vélhetően a járókelő lánya elhúzta a vitatkozó hölgyet a helyszínről, az odaérkező rendőr felhívta a figyelmüket a kulturált viselkedésre, de dulakodást, lökdösődést nem észlelt. A jelentés szerint a kérdéses csoport kifejezetten provokáló magatartást tanúsított, amely „a szakszerű és törvényes rendőri intézkedés miatt” maradt „eredménytelen”.

A panasz további részével – a motoros rendőrökkel – kapcsolatban a jelentést tevő rendőr nem rendelkezik információval.

4) A rendőrség megküldte az érintett intézkedés keretében kiállított igazoltató lapokat (5 db) másolatban, továbbá arról nyújtott tájékoztatást, hogy egy fő előállítására került sor, mivel személyazonosságát nem tudta hitelt érdemlő módon bizonyítani. A panaszos adatait rögzítő igazoltató lapon az egyéb személyes adatok mellett olvasható a panaszos lakcímre is.

5) A rendőrség megküldte a panaszost és társait motorral követő rendőrök és szolgálatparancsnokuk jelentését, akik a történéseket egybehangzóan, az alábbiak szerint adták elő. A motoros rendőrök 2009. augusztus 15-én antifasiszta demonstrációt biztosítottak a vonatkozó biztosítási terv alapján a Városház parkban. A kapott eligazítás szerint kiemelt figyelemmel kísérték a rendezvényt megzavarni készülő (például skinhead kinézetű, árpádsávós, Nagy-Magyarország-motívumot viselő) személyeket, és szükség esetén intézkedést kezdeményeztek az ilyen csoportosulásokkal szemben.

Három, a leírásnak megfelelő személyt észleltek a Kodály köröndnél, akik a 105-ös buszra szálltak fel, és a rendezvény helyszíne felé tartottak. A Központi Ügyelet utasítást adott a három fő – vélhetően a panaszos és társai – szemmel tartására, illetve leszállást követő igazoltatásukra, ezért a motoros rendőrök követték a buszt. A jelentés szerint az egyik személy a buszból kamerázta a motoros rendőröket, a másik kettő „gúnyosan vigyor[gott] és obszcén dolgokat mutogat[ott]”. A panaszos és társai a rendezvény helyszínén nem szálltak le a buszról, hanem tovább utaztak a végállomásig. A rendőrök még egy ideig követték őket, és a végállomáson észlelték, hogy átszállnak az ellenirányú buszra. A Központi Ügyelet utasítására ekkor felhagytak a követéssel, célszerűbbnek látva, ha a rendezvény helyszínén intézkednek velük szemben.

A jelentés szerint a motoros járőrök a Központi Ügyelet utasításának és az eligazításnak megfelelően jártak el, köztük és a három személy között párbeszéd nem zajlott, a buszt a KRESZ szabályainak betartásával követték. Tartalmilag ugyanezt rögzítette az esetről készült parancsnoki kivizsgálás.

7) A rendőrség csatolta a panaszos által megadott rendszám alapján lekérdezett adatlapot, amely a nyilvántartás szerint nem rendőrségi járműhöz tartozik.

III.

A panaszos a fentiek szerint sérelmezte igazoltatását, az intézkedés formaságainak elmaradását (bemutatkozás, intézkedés okának közlése), az adatrögzítés tényét, később a rendőri fellépés elmaradását, majd azt, hogy távozásra szólították fel őket, a rendőrök által használt hangnemet, végül a közlekedési szabályok megsértésével végrehajtott motoros követést.

A Testület megállapítása szerint a hivatkozott rendőri fellépés és – a panaszos állítása szerint megvalósult – mulasztás érintette a panaszos személyes adatok védelméhez, emberi méltósághoz és tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint a szabad mozgás és a tartózkodási hely szabad megválasztásának jogát.

1) A Testület először a fellépés formaságait vizsgálta. A panaszos állítása szerint a rendőrök anélkül kezdték meg az intézkedést – igazoltatást –, hogy köszöntek volna, közölték volna az intézkedés „okát”, illetve bemutatkoztak volna. Kérdésre sem közölték rendfokozatukat és szolgálati helyüket. A rendőri jelentések ezzel szemben kifejezetten azt rögzítik, hogy a rendőrök köszöntek, bemutatkoztak, illetve igazolták magukat, az egyik rendőr azt is közölte, hogy a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányságtól jöttek. Az intézkedés céljával kapcsolatban az egyik rendőri jelentés szerint az hangzott el, hogy „személyazonosság megállapítása”, a másik jelentés pedig leírja, hogy kérdésre közölte azt, hogy megtiltott rendezvény miatt elrendelt fokozott ellenőrzés keretében igazoltatják a csoport tagjait.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a „rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni”, továbbá az intézkedést követően az Rtv. szerinti panaszlehetőségről tájékoztatni az érintettet. Ezeknek a rendelkezéseknek a Testület garanciális jelentőséget tulajdonít egyrészt a közhatalom nevében fellépő személy azonosíthatósága miatt (melynek hiánya a felelősségre vonást, a jogorvoslathoz való alapjog hatékony gyakorlását hiúsíthatja meg), másrészt hogy a kapott tájékoztatás alapján az intézkedés alá vont az érintett a fellépés jogszerűségét meg tudja ítélni (ami szintén elsősorban a panaszhoz és jogorvoslathoz való jog gyakorlása kapcsán játszik szerepet).

A jogszabályi rendelkezésekből megállapítható, hogy a rendfokozat és a szolgálati hely közlése nem törvényes kötelezettség, ezért a panaszos sérelmei ebben a tekintetben bizonyosan nem megalapozottak. Az intézkedés tényének közlése a Testület álláspontja szerint megvalósult azzal, hogy – ahogyan azt a panaszos is elismeri – a rendőrök a panaszost iratai átadására szólították fel, amellyel nyilvánvalóvá vált, hogy milyen intézkedésre kerül sor, és annak kapcsán milyen

kötelezettség terheli az érintettet. További vizsgálatot igényel azonban, hogy megfelelően sor került-e az intézkedés céljának megjelölésére. A Testület leszögezi, hogy az igazoltatás mint intézkedés esetén a cél megjelölése nem merülhet ki abban, hogy arra a személyazonosság megállapítása érdekében van szükség, hiszen ez a tautologikus kijelentés a tájékoztatás célját üresítené. Az intézkedés céljáról való tájékoztatás a rendőri jelentés szerint is csak kérdésre hangzott el – a rendőr kérdésre közölte azt, hogy megtiltott rendezvény miatt elrendelt fokozott ellenőrzés keretében igazoltatják a csoport tagjait – amelynek köszönhetően ugyanakkor a panaszos végül megfelelő tájékoztatást kapott. Erre figyelemmel megállapítható volt, hogy nem sérült az intézkedés kapcsán a panaszos panaszjoga. Mivel azonban a közlésre nem az Rtv. idézett, 20. §-ában foglalt követelmények betartásával, vagyis nem az intézkedés kezdetén, hanem csak erre vonatkozó kérdés eredményeként került sor, megvalósult a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának csekély fokú sérelme.

A rendőrök azonosítása kapcsán a panaszosi és a rendőri nyilatkozatok egymásnak ellentmondóak abban a tekintetben, hogy ezen kötelezettségüknek eleget tettek-e a rendőrök az intézkedés kezdetén, azonban a panaszos is elismeri, hogy az intézkedés során, legkésőbb annak végén a rendőrök megadták nevüket, hiszen azokat (és egyikük azonosító számot is) rögzítette beadványában. A Testület az ellentmondást a rendelkezésre álló információk alapján feloldani nem tudta, ezért ebben a vonatkozásban sem a jogorvoslathoz, sem a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét nem tartotta megállapíthatónak.

2) A Testület ezt követően vizsgálta, hogy az igazoltatásra és az ahhoz kapcsolódó adatrögzítésre a rendőrség megfelelő törvényes jogalappal rendelkezett-e. A tájékoztatással kapcsolatban kifejtettek szerint egyértelmű, hogy az igazoltatásra a fokozott ellenőrzés keretében, az Rtv. 30. § (1) bekezdése szerint került sor: a rendőrség „a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén [...] az ott tartózkodókat igazoltathatja”.

Megállapítható, hogy a jogszabályi háttér meglehetősen tág teret biztosít a fokozott ellenőrzések alkalmával foganatosítható rendőri intézkedéseknek, ezen belül is elsősorban az igazoltatásnak. Ennek keretében az állomány tagjainak nem kell olyan mértékig mérlegelniük az igazoltatás konkrét okainak meglétét, mint egy olyan igazoltatás során, amelyet saját kezdeményezésre, az Rtv. 29. §-a alapján foganatosítanak, mert a fokozott ellenőrzés egyfajta „mögöttes felhatalmazást” jelent.

Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelésével teljes mértékben megkerülhető az igazoltatás célhoz kötöttségének és megalapozottságának követelménye. Vizsgálható egyfelől, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése indokolt volt-e, másfelől az is, hogy a fokozott ellenőrzés keretében foganatosított konkrét igazoltatás nem volt-e egyértelműen indokolatlan a fokozott ellenőrzés céljainak fényében.

Tekintettel arra, hogy a panaszban említett napon megtiltott és tudomásul vett rendezvények is voltak, amelyeken ellentétes véleményű csoportok részvétele volt várható, a rendőrség – a Testület álláspontja szerint – indokoltan rendelt el az érintett napra és a rendezvényekkel érintett területre fokozott ellenőrzést. A konkrét eset kapcsán megállapítható, hogy a fokozott ellenőrzés indokoltsága, szükségessége és arányossága a panasszal érintett terület vonatkozásában mindenképpen fennállt.

A panaszossal és társaival szembeni fellépés kiváltó oka a rendőri jelentések szerint az volt, hogy viselkedésük és ruházatuk alapján a rendőrök arra következtettek: szélsőséges nézeteket valló csoport tagjai, akik abból a célból jelentek meg a helyszínen, hogy egy megtiltott rendezvényen vegyenek részt, vagyis szándékukban áll a tiltással szembehelyezkedni.

A Testület hangsúlyozza: a rendőrségnek nem feladata az intézkedés alá vontak politikai nézeteinek minősítése. Ez azonban nem zárja ki, hogy a rendőrség értékelése körébe vonja, ha személyek – mint jelen esetben a panaszos, illetve az őt kísérő csoport tagjai – egy betiltott rendezvény tervezett helyszínéhez és időpontjához közel olyan szimbólumokat viselnek, jelenítenek meg, amelyek azonosak a megtiltott rendezvényt megtartani kívánó csoport jelképeivel. Emiatt a Testület az adott nap eseményeinek és az ügy körülményeinek ismeretében a fokozott ellenőrzés keretében végrehajtott fellépést nem értékelte indokolatlannak, továbbá úgy ítélte meg, az nem eredményezte a panaszos valamely alapvető jogának indokolatlan vagy aránytalan korlátozását. Erre tekintettel megállapította, hogy az igazoltatással a rendőrség jogszerűen korlátozta a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát.

3) Az igazoltatástól eltérő, külön mérlegelendő kérdés az adatok rögzítésének jogszerűsége, hiszen az Rtv. 29. § (3) bekezdése szerint a kettő nem áll szükségszerű kapcsolatban, a rögzítés csak akkor törvényes, ha az „további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják”.

A rendőri jelentés szerint az adatrögzítést a szabálysértés elkövetése igazolta, amely a jelentés alapján a garázdaság szabálysértése volt. A feljelentéstől a rendőr később azért állt el, mert a cselekmény abbahagyására tekintettel az eljárás megindítását indokolatlannak tartotta.

A Testület hatáskörére irányadó szabályok szerint nem szabálysértési hatóság, a szabálysértés elkövetésének tényét önmagában nem vizsgálja, azonban amennyiben arra egyúttal az intézkedés jogalapjaként hivatkozik a rendőrség, vizsgálja, hogy az adott intézkedés végrehajtásához szükséges gyanú mértéke fennállt-e. Ennek hiányában a Testület vizsgálati jogköre olyan mértékben üresedne ki, hogy az az érdemi kontrollt ellehetetlenítené.

Különös körültekintéssel kell vizsgálni a szabálysértési gyanút – mint az igazoltatáshoz kapcsolódó adatrögzítés jogalapját – akkor, ha már a feljelentés

megtételére sem kerül sor, tehát az érintett rendőr sem ítéli olyan fokúnak a cselekményt, amely végül az eljárás megindítását indokolná.

A panaszolt esetben a Testület elfogadta azt a rendőri előadást, hogy a panaszos és társai a rendőri fellépés jogszerűségét hangosan kétségbe vonva, provokatív módon nyilvánultak meg – ezt a hozzáállást tükrözi maga a panaszbeadvány is –, sőt ez az egyik rendőr véleménye szerint a becsületsértést is megvalósította. Mindezeket túl a fokozott ellenőrzés céljával összefüggésben is megállapítható, hogy azon személyek adatainak rögzítése, akikről megalapozottan feltehető, hogy megtiltott rendezvényhez kötődnek, a megelőzés célját is megfelelően szolgálja, megfelelően egyúttal a szükségesség és arányosság követelményének.

Mindez a Testület álláspontja szerint megfelelő jogalapot biztosított az adatok rögzítéséhez, ebben a vonatkozásban alapjogsértés nem valósult meg.

4) A beszerzett igazoltató lapon az intézkedő rendőrök feltüntették a panaszos egyéb adatai mellett lakcímét is. A panaszos külön nem sérelmezi azt, hogy a lakcímkártyáját ennek érdekében elkérték volna, ezért – mérlegelve azt is, hogy a panaszos korábbi beadványaiban, amennyiben ilyen eset történt, külön sérelmezte – a Testület arra következtetett, hogy a lakcímkártya bekérésére nem került sor, a lakcímadat a priorálás, adatellenőrzés során juthatott a rendőrök birtokába, és azt kifejezetten a szabálysértési eljárás céljából rögzítették.

5) A panaszos vitatja azt is, hogy megfelelő tájékoztatást kapott az adatrögzítés céljáról, amely törvényi kötelezettség az Rtv. 20. § (2) bekezdéséből következően fennáll. Ebben a körben a Testület ellentmondást észlelt a panaszosi és a rendőri előadás között. Ez utóbbi szerint ugyanis többször elhangzott a tájékoztatás az adatok rögzítésének jogalapjáról, okáról. Mivel a közléseket utólag rekonstruálni nem volt lehetséges, ezért ebben a tekintetben alapjogsérelem nem volt megállapítható.

6) A panaszos sérelmezte, hogy amikor csoportjuk egyik tagját, egy hölgyet egy másik hölgy részéről inzultus érte, a rendőrök a panaszos külön kérésére sem intézkedtek.

A panaszosi elmondással ellentétben a rendőri jelentések részletesen leírják, hogy a csoporttól elkülönített igazoltatásra és felvilágosítás-kérésre is sor került a helyzet tisztázása érdekében, és az intézkedés eredményeképp a konfliktus nem folytatódott. A fentiek szerint az Rtv. 13. § (1) bekezdésében előírt intézkedési kötelezettségüknek a helyszínen tartózkodó rendőrök eleget tettek.

A Testület mindezeket túl szükségesnek tartja megjegyezni, hogy az Rtv. 92. § (1) bekezdése értelmében csak olyan alapjogsérelmet vizsgálhat, amely a panasz benyújtójánál személyesen jelentkezik, a más nevében benyújtott panaszt, illetve a panaszban más személyeket ért esetleges alapjogsérelmet – a képviselőre irányadó szabályok alkalmazásának esetét, például meghatalmazást leszámítva – nem vonhatja vizsgálatai körébe.

A fentiek alapján a Testület a panaszosi sérelmek ezen köre vonatkozásában alapjogi jogsérelmet nem állapított meg.

7) A panaszos szerint súlyos és jogellenes fenyegetéssel vették rá őket, hogy a korábbi intézkedések helyszínéről távozzanak. A rendőri jelentés szerint ugyanakkor a távozásra való felhívásra azért került sor, mert a csoport a nagykövetség „kerítésén foglalt helyet”, és a diplomáciai védelem körében indokolt volt az érintetteket magatartásuk abbahagyására felszólítani.

A Testület ebben a körben utal arra, hogy a rendőrségnek feladata – nemzetközi szerződéseken és azoknak megfelelő belső jogszabályokon, normákon alapuló kötelezettségei folytán – a nagykövetség épülete és az abban tartózkodó személyek védelmének biztosítása. A Testület – a korábbi hasonló ügyekben tett állásfoglalásaival egyezően – hivatkozik a diplomáciai kapcsolatokról 1961. április 18-ai bécsi egyezményre és az azt kihirdető 1965. évi 22. tvr. 22. cikkére, amely szerint: „A fogadó államnak különös kötelezettsége, hogy minden megfelelő intézkedéssel megvédje a képviselőt helységeit bármely behatolás, vagy kártétel ellen és megakadályozza a képviselőt nyugalomának megzavarását vagy méltóságának megsértését.” Az Rtv. 101. § (1) bekezdés i) pontjában kapott felhatalmazás alapján az állam működése, illetőleg a lakosság ellátása szempontjából kiemelten fontos létesítmények köréről szóló 24/1997. (III. 26.) BM rendelet 1. § i) pontja ebbe a kategóriába sorolja a külképviseleti objektumokat. Hasonló rendelkezéseket tartalmaz a 43/1997. (III. 12.) Korm. rendelet, a nemzetközi jog alapján kiváltságot és mentességet élvező diplomáciai és konzuli képviselők védelméről. Mindezekkel összefüggésben az Rtv. 46. § bekezdése felhatalmazást ad a védett középületek és az abban tartózkodók biztonsága érdekében rendőri fellépésre.

Mindezekre tekintettel az a rendőri felszólítás, hogy a korábban garázdaság szabálysértésének gyanúját felvető magatartást tanúsító csoport a nagykövetség közvetlen környezetét hagyja el, és engedetlenség esetére előállítás kilátásba helyezése, az előzményekre is figyelemmel nem tekinthető aránytalannak, illetve arra a rendőrség a fentiek szerint megfelelő joggal rendelkezett.

Ebben a körben tehát a mozgásszabadság korlátozására jogszerűen került sor, alapjogsérelem a Testület megállapítása szerint nem történt.

8) A panaszos végül sérelmezte, hogy motoros rendőrök sértő hangnemben szóltak hozzá és társaihoz, illetve, miután buszra szálltak, követték őket.

A hangnemmel kapcsolatban a Testület a rendelkezésre álló adatok alapján nem tudta megállapítani, hogy a panaszban foglaltak szerinti rendőri kijelentés elhangzott-e, mivel a motoros rendőrök arról számoltak be jelentéseikben, hogy a megfigyelt személyek és köztük nem zajlott semmiféle párbeszéd. A Testület ezért nem tudott egyértelmű állást foglalni abban a kérdésben, hogy a sérelmezett rendőri magatartás járhatott-e a panaszos emberi méltóságának sérelmével.

A rendőrök azon magatartását hogy figyelemmel kísérés és későbbi intézkedés céljából a buszra szálló panaszost – és társait – követték, a Testület a rendőrség előadását elfogadva jogszerűnek ítélte meg. Mivel további intézkedésre a panaszosokkal szemben nem került sor, igazoltatásuktól erre adódó alkalom hiányában a rendőrök eltekintettek, alapjogsérelem ebben a tekintetben sem volt megállapítható.

9) A panaszos kérte az intézkedő rendőrök személyes adatainak beszerzését, és arról tájékoztatását annak érdekében, hogy ellenük feljelentéssel élhessen.

Jelen állásfoglalás a két intézkedő rendőr nevét tartalmazza (ahogyan az már a panaszbeadványban is szerepelt). További adatok megadását a Testület a panaszos által megadott cél ismeretében nem tartotta szükségesnek, mivel a rendőrök azonosításához nevük a további eljárásban elégséges.

IV.

A Testület állásfoglalása szerint a panaszost a konkrét esetben ért sérelmek összességükben sem érték el azt a mértéket, amely a beadványnak az országos rendőrfőkapitányhoz való továbbítását indokolta volna, ezért az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2010. január 13.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,
testületi tag

Dr. Juhász Imre

elnökhelyettes,
testületi tag

Dr. Féja András

testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf

előadó testületi tag